

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Kas gaidāms nodokļu labirintos?

2018. gada 23.novembris

Astra Kaļāne

Kas gaidāms nodokļu labirintos?

- **Uzņēmumu ienākuma nodoklis**
- **Iedzīvotāju ienākuma nodoklis**
- **Solidaritātes nodoklis**
- **Mikrouzņēmumu nodoklis**
- **Nekustamā īpašuma nodoklis**

Kas gaidāms UIN jomā 2019.gadā?

ES prasību
pārņemšana (ATAD)

Uzkrājumi nedrošiem
debitoru parādiem
procentos no
debitoru prasībām

Atvieglojumu
ziedotājiem
izvērtējums

Ar saimniecisko
darbību nesaistīto
aktīvu atzīšanas
brīdis UIN deklarācijā

Ieguldījumi publiskā
infrastruktūrā

Pastāvīgo
pārstāvniecību
apliekamais
ienākums LV un
ārpus LV

Jāatceras par UIN deklarāciju (17.pants)

- Līdz 2019.gada 20.janvārim (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu) jāiesniedz UIN deklarācija par taksācijas periodu, kurš attiecas uz pārskata gada pēdējo mēnesi, kurā ietverti taksācijas periodā, kā arī pārskata gadā radušies ar UIN apliekamie objekti atbilstoši UIN likuma 4.panta (4).
- Nodokļa maksātājam ir tiesības atgūt avansā pārmaksāto UIN, ja tāds radīsies.
- Ja nodokļa maksātājs (līdz gada pārskata iesniegšanai) iesniedz precizētu pārskata gada pēdējā mēneša UIN deklarāciju, kurā iekļautās izmaiņas veiktas, konstatējot jaunus faktus, sagatavojot gada pārskatu, nepiemēro likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktās nokavējuma naudas.

ES prasību pārņemšana (direktīva, ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību - ATAD)

ATAD paredz minimālo standartu (kas obligāti jāievieš) 5 veidu pasākumiem pret nodokļu apiešanu:

1. procentu ierobežošanas noteikums, kas pamatā jau ir iekļauts UIN likumā (10.pants);
2. vispārīga pretizvairīšanās norma (GAAR), kas iekļauta likumā “Par nodokļiem un nodevām”, kā arī kā speciālā norma UIN likuma 6.un 13.pantā;
3. noteikumi par kontrolētiem ārvalstu uzņēmumiem (CFC), sagaidāms, ka **stāsies spēkā ar 2019.gada 1.janvāri** (tiek virzīti grozījumi UIN likumā, papildinot ar jaunu 6.¹pantu);
4. izceļošanas nodokļa uzlikšana (direktīvas 5.pants), jāpārņem līdz 31.12.2019.;
5. hibrīdneatbilstības (direktīvas 9.pants), jāpārņem līdz 31.12.2019. Reversās hibrīdneatbilstības (direktīvas 9.^a pants), jāpārņem līdz 31.12.2021.Nodokļu rezidences vietas neatbilstības (direktīvas 9.^b pants), jāpārņem līdz 31.12.2019. Hibrīdneatbilstības noteikumi, šaurākā izpratnē atbilstoši Mātes - meitas direktīvas prasībām iekļauti UIN likuma 6.pantā.

ATAD direktīvas 7. un 8.pants (CFC) (I)

- Sākot ar 2019.gada 1.janvāri ar UIN apliekamajā bāzē iekļauj saistītas ārvalsts sabiedrības, kurā nodokļa maksātājam ir būtiska līdzdalība, peļņas daļu (aktīvu vērtības pieaugumu), kuru šī sabiedrība ir guvusi no **neīstiem darījumiem**, kuru veikšanas galvenais iemesls ir nodokļu priekšrocību gūšana.
- Regulējumu nepiemēro, ja ārvalstu sabiedrības pārskata gada:
 - 1) peļņa nepārsniedz 750 000 EUR;
 - 2) ienākumi, kas nav gūti no preču un pakalpojumu realizācijas, nepārsniedz 75 000 EUR.
- Iepriekšminēto izņēmumu nepiemēro, ja ārvalsts sabiedrība izveidota zemu nodokļu vai beznodokļu zonā.
- **Par neīstu darījumu uzskatāms** darījums (arī darījumu kopums) tādā apmērā, kādā ārvalsts sabiedrība (vai pastāvīgā pārstāvniecība) neuzņemtos riskus vai neiegādātos aktīvus, ja ārvalsts sabiedrību (vai pastāvīgo pārstāvniecību) nekontrolētu sabiedrība, kurā, attiecībā uz šiem riskiem un aktīviem tiek veiktas būtiskas administratīvās vadības funkcijas, minētā ienākuma gūšanai.

ATAD direktīvas 7. un 8.pants (CFC) (II)

- Ārvalsts sabiedrība ir ikviens juridisks veidojums, neatkarīgi no tā, vai tam ir juridiskās personas statuss (t.i., personālsabiedrība, ieguldījumu fonds u.tml.).
- Būtiska līdzdalība ārvalsts sabiedrībā tiek vērtēta kopā ar saistītajām personām.

Būtiska līdzdalība veidojas, ja:

1) nodokļa maksātājam pašam, vai kopā ar saistītajām personām, tieši vai netieši pieder vairāk kā 50% ārvalsts sabiedrības akciju vai balsstiesību;

2) nodokļa maksātājs pats, vai kopā ar saistītajām personām, ir tiesīgs saņemt vairāk kā 50 % no ārvalsts sabiedrības peļņas.

- Atkārtoti UIN nemaksā par saņemtajām dividendēm no ārvalsts sabiedrības, kuras peļņas daļa tika aplikta Latvijā kā peļņa no neīstiem darījumiem.

Kas gaidāms IIN jomā 2019.gadā?

Neapliekamā minimuma
un atvieglojumu
palielinājums

Iespējas nepiemērot
neapliekamo minimumu
un piemērot 23% IIN

IIN 10% likmes
piemērošana
dividendēm
(nopelnītas līdz
31.12.2017)

IIN sliekšņa izmaiņas
Precizēts ienākuma no
kriptovalūtas IIN
regulējums

Sankciju par IIN
piemaksu par
2018.gadu atlikšana

Vienotā nodokļu konta
ieviešana ar 2021.g
Jauna IIN likuma izstrāde

Neapliekamais minimums

Neapliekamā minimuma apmērs:

	2019
Maksimālais mēneša neapliekamais minimums, <i>euro</i>	230
Mēneša ienākums, līdz kuram piemēro maksimālo neapliekamo minimumu, <i>euro</i>	440
Mēneša ienākums, līdz kuram neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazināsies, <i>euro</i>	1 100

Pensionāra neapliekamais minimums, atvieglojums par apgādībā esošu personu

Pensionāra neapliekamais minimums	2019
	270 <i>euro</i> mēnesī (3240 <i>euro</i> gadā)

Atvieglojums par apgādībā esošu personu	2019
	230 <i>euro</i> mēnesī (2760 <i>euro</i> gadā)

Grozījumi likumā «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» (pieņemjami ar 01.10.2018) nosaka, ka:

Lai samazinātu IIN piemaksas 2019.gadā paredzētas:

1) Tiesības nodokļu maksātājam:

- veikt atzīmi elektroniskajā algas nodokļa grāmatiņā (turpmāk – grāmatiņa) par to, ka no nākamās dienas pēc atzīmes veikšanas ienākumu izmaksātājs maksātājam nepiemēro VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu;
- izvēlēties 23% likmes piemērošanu (20% IIN likmes vietā) 23% IIN likme tiks piemērota ar nākamā mēneša 1. datumu:
 - veicot elektroniski atzīmi algas nodokļa grāmatiņā
 - iesniedzot iesniegumu ienākuma izmaksātājam.

2) ka VID informē ienākuma izmaksātāju, pie kura iesniegta algas nodokļa grāmatiņa (veicot atzīmi), ja konstatē, ka fiziskai personai turpmāk nevar piemērot nepaliekamo minimumu, jo tās ienākumi pārsniedz jau pārsniedz 12 000 gadā.

Grozījumi likumā «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» virzībā

- iedzīvotāju ienākuma nodokļa augstākā progresijas sliekšņa (55 000 *euro*) maiņa, saskaņojot to ar likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto 62800 *euro* ;
- kārtību, kādā tiek noteikts ienākums no virtuālās valūtas atsavināšanas – ienākums pārdodot virtuālo valūtu ir kapitāla pieaugums
 - pērkot un pārdodot virtuālo valūtu ienākumu traktē kā kapitāla pieaugumu, bet to nodala no cita kapitāla pieauguma;
 - zaudējumus no virtuālo valūtu tirdzniecības (IIN aprēķinam) nevar attiecināt uz cita veida ienākumu (t.sk arī uz citu kapitāla aktīvu ienākumu);
 - ja nav dokumentu, kas apliecina virtuālo valūtu iegādes izdevumus, aprēķinot kapitāla pieaugumu, par iegādes izdevumiem uzskata 0.
- ka papildpensijas kapitāls, ko veido iemaksas saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likumu un kas tiek izmaksāts pensiju plāna dalībniekam, ir ar IIN appliekams ienākums
- saistībā ar IIN progresivitātes elementu ieviešanu no 2018.gada - nodokļa maksātājiem par 2018.gadu netiks piemērota nokavējuma nauda līdz 01.12.2019., ja nodokļa maksātājs IIN deklarāciju par 2018. gadu būs iesniedzis VID un nodoklis būs iemaksāts budžetā līdz 01.12.2019.

Jauns Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likums

- Latvijā esošā iedzīvotāju ienākuma nodokļa sistēma balstās uz likumu **“Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”** (*pieņemts 11.05.1993, stājas spēkā 01.01.1994.*)
 - likumā veikti vairāk kā 60 grozījumi
 - uz šī likuma pamata izdoti 20 MK noteikumi
- **FM iniciatīva izstrādāt jaunu iedzīvotāju ienākuma nodokļa likumu;**
 - **nemainot nodokļu politikas pamatnostādnes pieņemtos lēmumus**
 - **saglabājot galvenos nodokļa elementus arī principus**
 - **neparedzot jaunus atvieglojumus**
- **Darbs pie likumprojekta 2018. -2019.gads**

Likumprojekta publiska apspriešana ar sabiedrību (2020.gada marts – jūnijs).

Likumprojekta virzība VSS, MK un Saeimā (2020.gada jūlijs - decembris)

2021.gads - iepazīšanās laiks ar jauno likumu nodokļu maksātājiem, MK noteikumu izstrāde VID metodiku publicēšana

- **Jaunajam likumam jāstājas spēkā 2022.gada 1.janvārī.**

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likuma struktūra (I)

- A daļa – Vispārīgie noteikumi un nodokļa uzlikšanas principi;
- B daļa – Taksācijas gada ar nodokli apliekamais ienākums, atskaitījumi no apliekamā ienākuma, nodokļa likmes;
- C daļa – Nodokļa aprēķināšanas, ieturēšanas, deklarēšanas un maksāšanas kārtība un informācijas sniegšana Valsts ieņēmumu dienestam un maksātājam;

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likuma struktūra (II)

- D daļa – Īpaši noteikumi nerezidentu apliekamā ienākuma noteikšanai, nodokļa ieturēšanai no nerezidenta, nerezidentu deklarāciju sniegšanai;
- E daļa – Īpašā nodokļa nomaksas kārtība un vienkāršotā nodokļa nomaksas kārtība;
- F daļa – Nosacītie ienākumi, apliekamā ienākuma noteikšana uz aprēķina pamata;
- G daļa – Noslēguma nosacījumi.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likuma projekta izstrādes un virzības kārtība NTSP apakšpadomēs

- A daļas prezentācija – 2018.gada oktobris;
- B un E daļas prezentācija – 2019.gada aprīlis;
- C un D daļas prezentācija – 2019.gada oktobris;
- F un G daļas prezentācija – 2020.gada februāris;

kopējā likumprojekta prezentācija – 2020.gada marts.

Kas gaidāms solidaritātes nodokļa jomā 2019.gadā?

1.variants

Vienota nodokļa likme
35,09%

2.variants

Vienota nodokļa likme
30,87%

3.variants

Vienota nodokļa likme
25,5%

Personas, kuru VSAOI
likme zemāka kā
35,09% veic piemaksu
(gan Dd gan Dņ)

Personas, kuru VSAOI
likme zemāka kā
30,87% veic piemaksu
(gan Dd gan Dņ),
pārējām likmes atmaksā
starpību

Personām, kuru VSAOI
likme augstāka kā
25,5% veic atmaksu

Solidaritātes nodoklis – 1.risinājums 35,09%

Solidaritātes nodokļa likme tiek noteikta 35,09% (augstākā VSAOI likme).

25,50% - 35,09%

35,09%

Solidaritātes nodokļa likmes sadalījums procentpunktos:

Esošais sadalījums

1 procentpunkts – veselības aprūpes pakalpojumu finansēšana

6 procentpunkti – fondēto pensiju shēmas dalībnieka kontā

4 procentpunkti – privātajā pensiju fonda pensiju plānā (10 procentpunkti, ja nav fondēto pensiju shēmas dalībnieks)

10,5 procentpunkti – iedzīvotāju ienākuma nodoklis

atlikušie procentpunkti (robežās no 4 līdz 13,59 – atkarīgs no VSAOI likmes)
– valsts pensiju speciālais budžets (solidaritātes maksājums)

Jaunais sadalījums

13,59 procentpunkti – valsts pensiju speciālais budžets (solidaritātes maksājums)

1 procentpunkts – veselības aprūpes pakalpojumu finansēšana

10,5 procentpunkti – iedzīvotāju ienākuma nodoklis

6 procentpunkti – fondēto pensiju shēmas dalībnieka kontā

4 procentpunkti – privātajā pensiju fonda pensiju plānā (10 procentpunkti, ja nav fondēto pensiju shēmas dalībnieks)

Solidaritātes nodoklis – 3.risinājums 25,50%

Solidaritātes nodokļa likme tiek noteikta 25,50% (zemākā VSAOI likme).

25,50% - 35,09%

25,50%

Solidaritātes nodokļa likmes sadalījums procentpunktos:

Esošais sadalījums

1 procentpunkts – veselības aprūpes pakalpojumu finansēšana

6 procentpunkti – fondēto pensiju shēmas dalībnieka kontā

4 procentpunkti – privātajā pensiju fonda pensiju plānā (10 procentpunkti, ja nav fondēto pensiju shēmas dalībnieks)

10,5 procentpunkti – iedzīvotāju ienākuma nodoklis

atlikušie procentpunkti (robežās no 4 līdz 13,59 – atkarīgs no VSAOI likmes)
– valsts pensiju speciālais budžets (solidaritātes maksājums)

Jaunais sadalījums

14 procentpunkti – valsts pensiju speciālais budžets (solidaritātes maksājums)

1 procentpunkts – veselības aprūpes pakalpojumu finansēšana

10,5 procentpunkti – iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Kas gaidāms Mikrouzņēmumu nodokļa jomā 2019.gadā?

Ja MUN ir nodarbināta persona, kura paralēli ir cita MUN darbinieks (arī īpašnieks), tad abi MUN maksā palielinātu MUN likmi par 2% punktiem par katru šādu MUN darbinieku.

Šāds uzņēmums zaudē mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar nākamo taksācijas periodu.

Kas gaidāms nekustamā īpašuma nodokļa jomā 2019.gadā?

MK 11.04.2017. sēdes protokollēmuma uzdevums par NĪN politiku:

- kadastrālo vērtību (NĪN bāze) metodikas pilnveidošana (TM iesniegt normatīvo aktu projektu MK līdz 2018.gada 30.martam);
- NĪN politikas pilnveide, kas nodrošinātu samērīgu NĪN (FM izstrādāt grozījumus likumā “Par nekustamā īpašuma nodokli” līdz 2019.gada 31.martam ?).

NĪN politika lauksaimniecības zemei – izmaiņas nav plānotas, jo:

- lauku zemei, kuru platība pārsniedz 3 ha, 2016.-2025.gadam NĪN bāze ir lauku zemes speciālā vērtība;
- lauku zemes speciālās vērtības pieaugums gadā nepārsniedz 10% no iepriekšējam gadam noteiktās lauku zemes speciālās vērtības.

Pašvaldībām ir deleģētas tiesības savos saistošajos noteikumos (kā turpmāk?):

- noteikt NĪN likmes (ievērojot likmju koridoru 0,2%-1,5%);
- piešķirt NĪN atlaides – 25%, 50%, 70% vai 90% no NĪN summas (nedrīkst būt pretrunā ar valsts atbalsta nosacījumiem).

Paldies par uzmanību!